

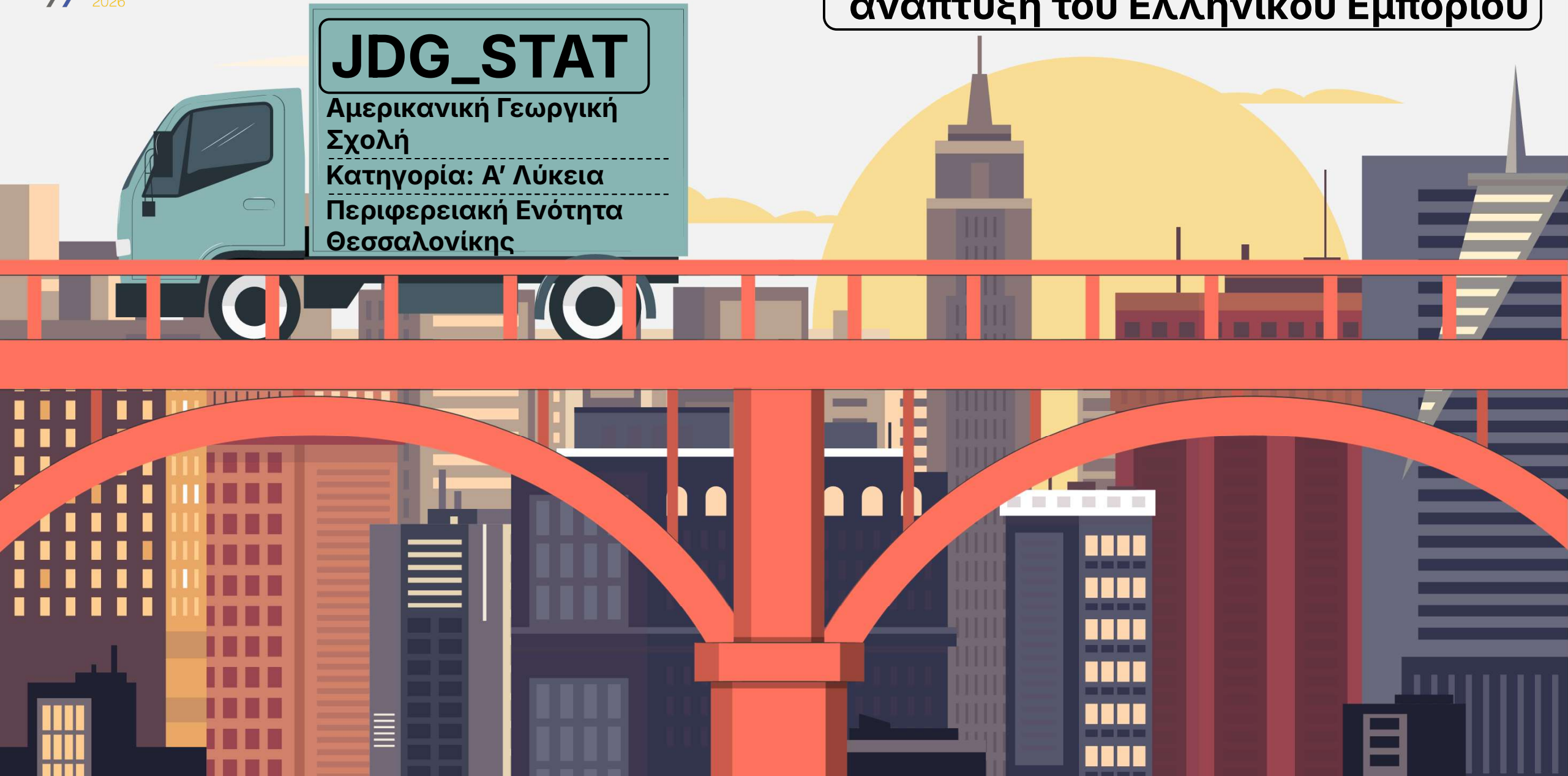
Τομέας Ζ: Χαρτογραφώντας την ανάπτυξη του Ελληνικού Εμπορίου

JDG_STAT

Αμερικανική Γεωργική
Σχολή

Κατηγορία: Α' Λύκεια

Περιφερειακή Ενότητα
Θεσσαλονίκης

Σκοπός της Έρευνας

Η διάρθρωση και η εξέλιξη του τομέα οικονομικής δραστηριότητας Z «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, Επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών»

Εργαλεία

Microsoft Power Point

Για την δημιουργία και τη διαμόρφωση της παρουσίασης

Microsoft Excel

Για την επεξεργασία των δεδομένων και τη δημιουργία γραφημάτων

Flaticon, Freepik, Storyset

Για την παροχή κατάλληλων για την παρουσίαση εικονιδίων

Βιβλιογραφία

Πίνακες και δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ

Δελτίο Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ «Έρευνα Διάρθρωσης Επιχειρήσεων»
(<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SDE03/->)

Στόχοι

Ο υπολογισμός και η απεικόνιση του ποσοστού συμμετοχής κάθε περιφέρειας στον συνολικό αριθμό επιχειρήσεων του τομέα Z για κάθε έτος.

Η απεικόνιση της εξέλιξης του συνολικού καθαρού κύκλου εργασιών του τομέα Z. Ο υπολογισμός και η απεικόνιση της συμμετοχής κάθε περιφέρειας στον καθαρό κύκλο εργασιών του τομέα Z.

Ο εντοπισμός και η απεικόνιση των περιφερειών με την υψηλότερη συμβολή.

Ο υπολογισμός και η απεικόνιση του ποσοστού συμμετοχής κάθε περιφέρειας στη συνολική προστιθέμενη αξία και στο σύνολο απασχολούμενων του Τομέα Z. Η σωστή αναθέτηση ενός ποσού 100 εκ. € για την ενίσχυση του εμπορίου.

Μεθοδολογία

Μελέτη και ανάλυση των δεδομένων που μας δόθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ, σχετικά με τον Τομέα Z.

1.

2.

Δημιουργία πινάκων και κατάλληλων γραφημάτων, με σκοπό την απεικόνιση των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς και σχολιασμός τους.

3.

Μετατροπή ποσοστών, προκειμένου οι αριθμοί να είναι κατάλληλοι για την διεξαγωγή συμπερασμάτων.

4.

Οργάνωση όλων των πληροφοριών σε μία παρουσίαση, προσθέτοντας γραφικά και σχέδια ώστε να γίνει πιο ενδιαφέρουσα.

Μεταβλητές

Αριθμός μισθωτών:

Ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται για έναν εργοδότη με σύμβαση απασχόλησης και λαμβάνουν αμοιβή με μορφή ημερομισθίων, μισθών, επιδομάτων, δωρεάν παροχών, πληρωμής με το κομμάτι ή αμοιβής σε είδος.

Αξία παραγωγής:

Η αξία του συνόλου των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρήγαγε η επιχείρηση μέσα στο έτος, όπως προκύπτει από τις πωλήσεις, συν τις μεταβολές στα αποθέματα και τις μεταπωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών.

Προστιθέμενη αξία:

Εκφράζει την οικονομική αξία που «προσθέτει» η επιχείρηση στα αγαθά και τις υπηρεσίες που χρησιμοποιεί για την παραγωγή της. Με απλά λόγια, δείχνει πόσο συμβάλλει η επιχείρηση (ή ένας κλάδος) στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ). Υπολογίζεται αφαιρώντας από την αξία της παραγωγής την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που αγοράστηκαν από άλλες επιχειρήσεις (τις λεγόμενες ενδιάμεσες εισροές). Όσο υψηλότερη είναι η προστιθέμενη αξία, τόσο μεγαλύτερη είναι η συμβολή της επιχείρησης ή του τομέα στην οικονομία, καθώς αντανακλά την παραγωγή νέου πλούτου και όχι απλώς τη μεταπώληση προϊόντων.

Ακαθάριστες επενδύσεις σε υλικά αγαθά:

Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται εντός του έτους σε νέα ή υφιστάμενα υλικά κεφαλαιουχικά αγαθά, ανεξαρτήτως αν αυτά αποκτήθηκαν με αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση ή παράχθηκαν για ίδια χρήση, με ωφέλιμο βίο μεγαλύτερο του ενός έτους.

Καθαρός κύκλος εργασιών:

Το σύνολο των ποσών που τιμολογήθηκαν από την επιχείρηση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς και αντιστοιχούν σε πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών προς τρίτους.

Συνολικές αγορές αγαθών και υπηρεσιών:

η αξία όλων των αγαθών και των υπηρεσιών που αγοράστηκαν στη διάρκεια της χρήσης για κατανάλωση στην παραγωγική διαδικασία ή για μεταπώληση, εξαιρουμένων των κεφαλαιουχικών αγαθών (των οποίων η κατανάλωση καταγράφεται ως κατανάλωση παγίου κεφαλαίου).

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών προς μεταπώληση:

Οι αγορές αγαθών που προορίζονται για μεταπώληση σε τρίτους χωρίς περαιτέρω επεξεργασία.

Αριθμός μισθωτών και αυτοαπασχολουμένων:

Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που εργάζονται στην επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων των εργαζόμενων ιδιοκτητών, των συνεταίρων και των μελών της οικογένειας που εργάζονται αμισθί, καθώς και των ατόμων που εργάζονται εκτός της επιχείρησης, αλλά ανήκουν σε αυτήν και αμείβονται από αυτήν.

Αριθμός επιχειρήσεων:

Το πλήθος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον Τομέα.

Περιφέρειες	2021	2022	2023
Αττική	34,11%	34,22%	34,23%
Κεντρική Μακεδονία	18,79%	18,84%	18,87%
Θεσσαλία	6,47%	6,44%	6,41%
Κρήτη	6,34%	6,30%	6,34%
Δυτική Ελλάδα	5,85%	5,80%	5,84%
Πελοπόννησος	5,17%	5,19%	5,18%
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	5,00%	4,98%	4,97%
Στερεά Ελλάδα	4,60%	4,58%	4,58%
Νότιο Αιγαίο	4,28%	4,32%	4,33%
Ήπειρος	2,69%	2,67%	2,65%
Ιόνια Νησιά	2,53%	2,53%	2,52%
Δυτική Μακεδονία	2,27%	2,25%	2,23%
Βόρειο Αιγαίο	1,91%	1,88%	1,86%

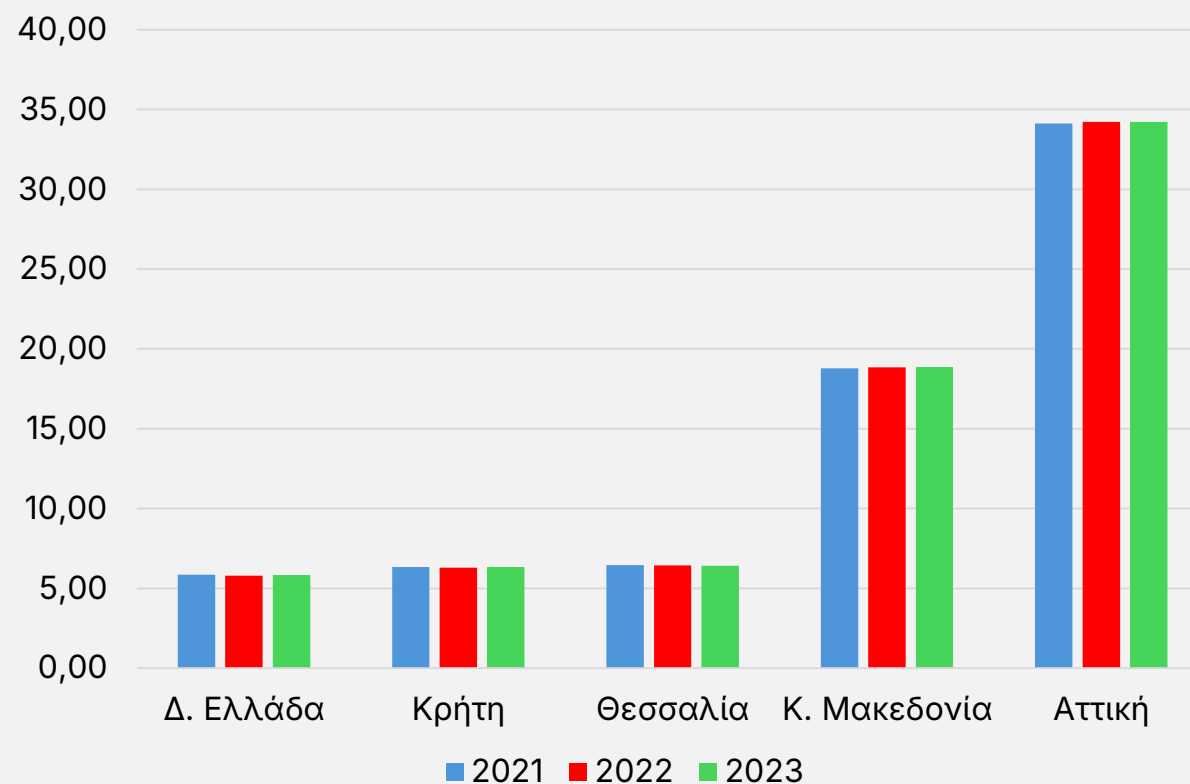
Π.1: Πίνακας ποσοστιαίας κατανομής (%) επιχειρήσεων ανά Περιφέρεια, Τομέας Z (2021-2023)

Η εξέταση των δεδομένων του πίνακα **Π.1** αναδεικνύει μια εικόνα διαχρονικής σταθερότητας, ενώ παράλληλα παρατηρείται έντονη γεωγραφική συγκέντρωση σε ορισμένες περιφέρειες. Στο επίκεντρο της δραστηριότητας βρίσκονται σταθερά η **Αττική (34,11% - 34,23%)**, καθώς και η **Κεντρική Μακεδονία (18,79% - 18,87%)**, οι οποίες συγκεντρώνουν αθροιστικά πάνω από **50%** των επιχειρήσεων της χώρας, παρουσιάζοντας μάλιστα **αυξητική τάση**. Αντιθέτως, περιφέρειες όπως το **Βόρειο Αιγαίο (1,91% - 1,86%)** και η **Δυτική Μακεδονία (2,27% - 2,23%)** διατηρούν πολύ μικρά μερίδια, ενώ ταυτόχρονα εμφανίζουν μία ελάχιστη φθίνουσα πορεία. Οι υπόλοιπες περιφέρειες παρουσιάζουν μικρές διακυμάνσεις, διατηρώντας τα ποσοστά τους σταθερά κατά κύριο λόγο.

Περιφερειακή κατανομή του Τομέα Z (2021-2023)

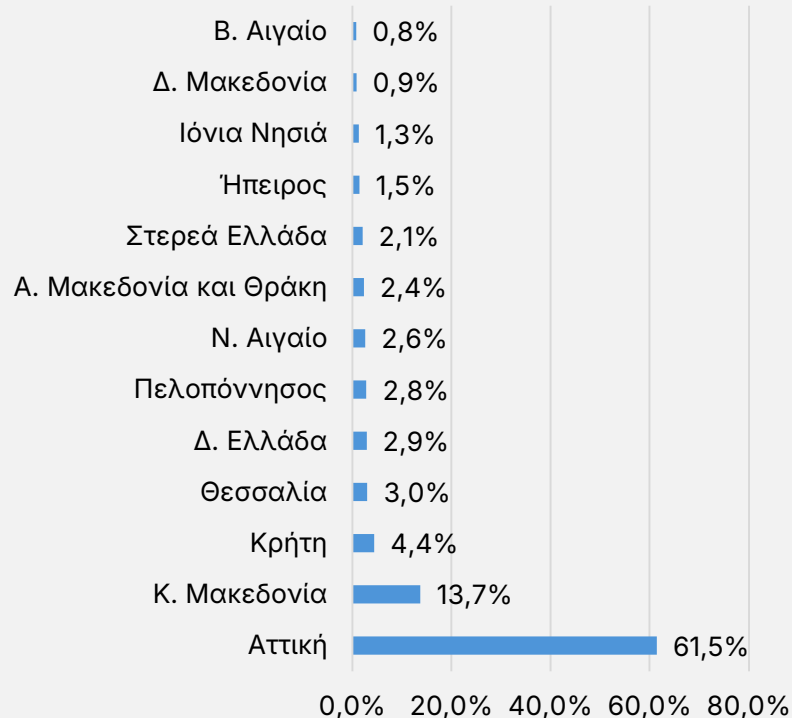
Μέσω της ανάλυσης του παρακάτω διαγράμματος **Δ.1**, είναι προφανές πως από όλες τις περιφέρειες, αναδεικνύεται η **Αττική** και η **Κεντρική Μακεδονία** ως οι δύο περιφέρειες με τον μεγαλύτερο δείκτη συμμετοχής στον συνολικό αριθμό επιχειρήσεων. Στις δύο αυτές περιφέρειες παρατηρούνται σταθεροί αριθμοί με **μικρή ανοδική τάση** κατά την τριετία 2021-2023. Στις υπόλοιπες τρεις περιφέρειες επικρατεί σταθερότητα στα ποσοστά, με ελάχιστες διακυμάνσεις που δεν υπερβαίνουν τις 0,05 ποσοστιαίες μονάδες.

Δ.1: Διάγραμμα εξέλιξης ποσοστιαίας (%) κατανομής επιχειρήσεων των 5 κορυφαίων περιφερειών, Τομέας Z (2021-2023)

Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων του Τομέα Z (2021-2023)

Δ.2: Ποσοστιαία συμμετοχή (%) στον καθαρό κύκλο εργασιών ανά Περιφέρεια, Τομέας Z (2023)

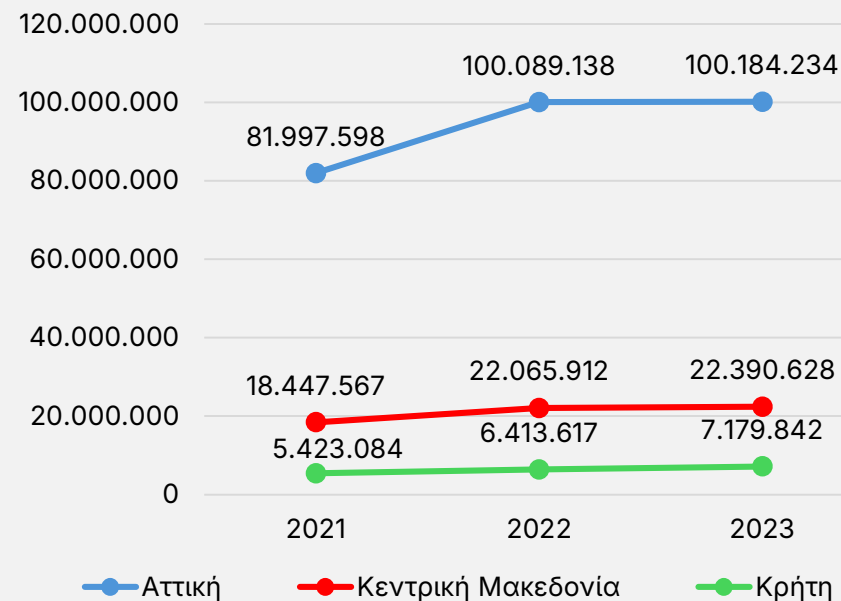
Σύμφωνα με το διάγραμμα Δ.2, η **Αττική** κυριαρχεί στον καθαρό κύκλο εργασιών του Τομέα Z, συγκεντρώνοντας το **61,5%**, ένα μέγεθος υπερτετραπλάσιο από τη δεύτερη Περιφέρεια, την Κ. Μακεδονία (**13,7%**). Μαζί καλύπτουν το **75,2%** του συνόλου, ενώ οι υπόλοιπες 11 Περιφέρειες κυμαίνονται από **4,4%** (Κρήτη) έως μόλις **0,8%** (Β. Αιγαίο).

Δ.3: Διάγραμμα εξέλιξης καθαρού κύκλου εργασιών σε χιλιάδες €, Τομέας Z (2021-2023)

Σύμφωνα με το διάγραμμα Δ.3, ο συνολικός καθαρός κύκλος εργασιών του Τομέα Z παρουσιάζει **συνεχή αυξητική πορεία** κατά την τριετία 2021-2023. Την περίοδο 2021-2022 καταγράφεται σημαντική ανάπτυξη της τάξης του **20,8%**, ενώ το 2022-2023 ο ρυθμός επιβραδύνεται στο **1,7%**. Η σωρευτική αύξηση ανήλθε σε **22,9%**, γεγονός που υποδηλώνει ότι ο κλάδος εισέρχεται σε τροχιά σταθεροποίησης.

Δ.4: Διάγραμμα εξέλιξης καθαρού κύκλου εργασιών τριών κορυφαίων Περιφερειών σε χιλιάδες €, Τομέας Z (2021-2023)

Σύμφωνα με το διάγραμμα Δ.4, οι Περιφέρειες με την υψηλότερη συνεισφορά στον Καθαρό Κύκλο Εργασιών του Τομέα Z για την περίοδο 2021-2023 είναι η **Αττική**, η **Κεντρική Μακεδονία** και η **Κρήτη**. Οι τρεις αυτές περιοχές διατήρησαν σταθερά τις θέσεις τους στην κατάταξη καθ' όλη τη διάρκεια της τριετίας.

Κατά το 2021-2022, και οι τρεις σημείωσαν εντυπωσιακή άνοδο, με την **Αττική** να ηγείται (**+22,1%**), ακολουθούμενη από την **Κ. Μακεδονία** (**+19,6%**) και την **Κρήτη** (**+18,3%**). Ωστόσο, κατά το 2022-2023, ενώ **Αττική** και **Κ. Μακεδονία** σταθεροποιήθηκαν (**+0,1%** και **+1,5%**), η **Κρήτη** παρουσίασε αξιοσημείωτη αύξηση **+11,9%**, υπερβαίνοντας κατά πολύ τον εθνικό μέσο όρο.

Μελέτη Προστιθέμενη Αξίας και Απασχόλησης ανά Περιφέρεια, Τομέας Ζ, έτος 2023

Περιφέρεια	% Προστιθέμενης Αξίας	% Απασχόλησης
Αττική	65,35%	49,73%
Κεντρική Μακεδονία	14,38%	17,11%
Κρήτη	4,23%	5,63%
Νότιο Αιγαίο	2,77%	3,5%
Θεσσαλία	2,16%	3,96%
Πελοπόννησος	2,12%	3,53%
Δυτική Ελλάδα	2,05%	3,93%
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	1,84%	3,36%
Στερεά Ελλάδα	1,57%	2,86%
Ιόνια Νησιά	1,22%	2,01%
Ήπειρος	1,04%	1,91%
Δυτική Μακεδονία	0,67%	1,3%
Βόρειο Αιγαίο	0,58%	1,16%

Π.2: Πίνακας ποσοστιαίας κατανομής Προστιθέμενης Αξίας και Απασχόλησης ανά Περιφέρεια, Τομέας Ζ (2023)

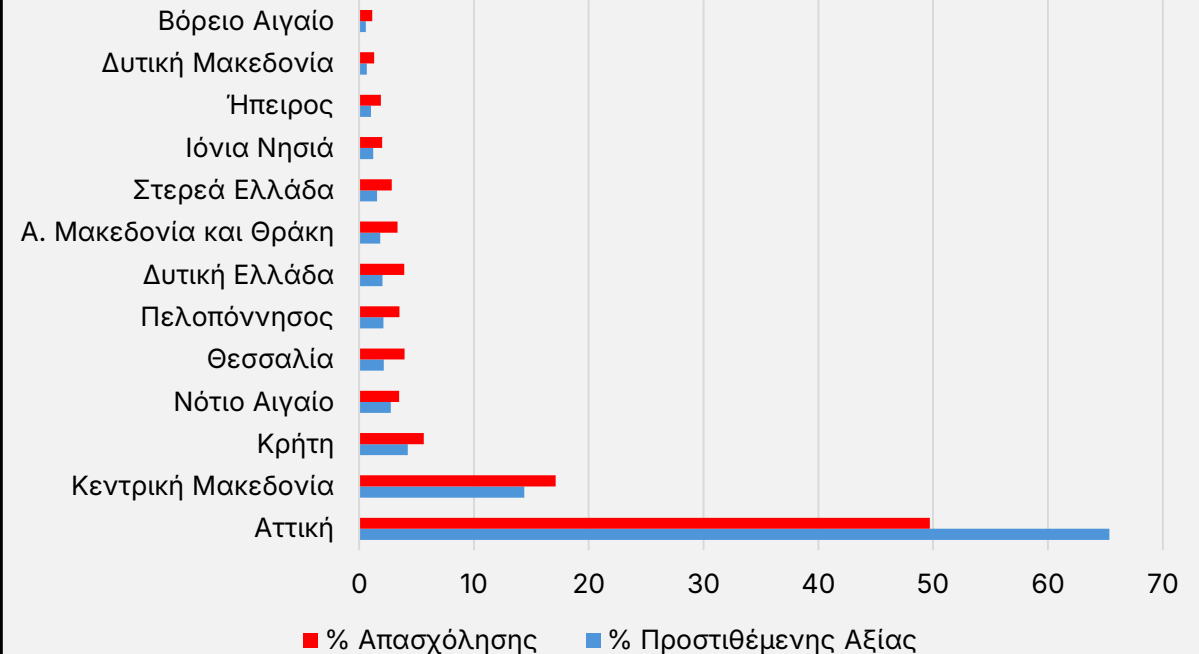
Από το διάγραμμα **Δ.5** γίνεται αμέσως αντιληπτό ότι η Αττική είναι η μοναδική Περιφέρεια όπου το μερίδιο **Προστιθέμενης Αξίας (65,4%) υπερβαίνει** σημαντικά το μερίδιο **Απασχόλησης (49,7%)**. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι κάθε εργαζόμενος στην Αττική συμβάλλει αναλογικά περισσότερο στην παραγόμενη αξία του τομέα.

Στις υπόλοιπες Περιφέρειες η εικόνα είναι ανεστραμμένη: το μερίδιο Απασχόλησης **υπερβαίνει** αυτό της ΠΑ. Στη Θεσσαλία (2,2% ΠΑ έναντι 4,0% Απασχόλησης) και στη Δυτική Ελλάδα (2,1% έναντι 3,9%), οι εργαζόμενοι αντιστοιχούν σε σχεδόν διπλάσιο μερίδιο σε σχέση με την αξία που παράγεται. Η ασυμμετρία αυτή αποτυπώνει τη διαφορά παραγωγικότητας μεταξύ κέντρου και περιφέρειας στον Τομέα Ζ.

Από τις τιμές του πίνακα **Π.2** προκύπτει μια ιδιαίτερα έντονη γεωγραφική συγκέντρωση στον Τομέα Ζ. Η Αττική συγκεντρώνει το **65,4% της Προστιθέμενης Αξίας** και το **49,7% της Απασχόλησης**, βρισκόμενη σε απόσταση άνω των 50 ποσοστιαίων μονάδων από τη δεύτερη Περιφέρεια, την Κεντρική Μακεδονία, η οποία ακολουθεί με μόλις **14,4% στην ΠΑ**.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί καλύπτουν σχεδόν το **80% της Προστιθέμενης Αξίας** του τομέα. Αυτό σημαίνει ότι οι υπόλοιπες 11 Περιφέρειες μοιράζονται μόλις το **20%**. Αυτό το γεγονός αναδεικνύει τον έντονα συγκεντρωτικό χαρακτήρα του ελληνικού εμπορίου.

Δ.5: Διάγραμμα σύγκρισης μεριδίων Προστιθέμενης Αξίας και Απασχόλησης ανά Περιφέρεια, Τομέας Ζ (2023)

Σενάριο Κατανομής 100 εκ. € για την Ενίσχυση του Εμπορίου

Π.3: Πίνακας σύγκρισης σεναρίων κατανομής 100 εκ. €

Περιφέρεια	Βάσει ΠΑ	Βάσει Απασχ.	Διαφορά
Αττική	65,4 εκ. €	49,7 εκ. €	-15,7 εκ. €
Κ. Μακεδονία	14,4 εκ. €	17,1 εκ. €	+2,7 εκ. €
Θεσσαλία	2,2 εκ. €	4,0 εκ. €	+1,8 εκ. €
Β. Αιγαίο	0,6 εκ. €	1,2 εκ. €	+0,6 εκ. €

Εξετάζοντας τα δεδομένα, παρατηρούμε ότι η Αττική συγκεντρώνει το **65,4%** της Προστιθέμενης Αξίας αλλά μόνο το **49,7%** των απασχολουμένων, παρουσιάζοντας σημαντικά υψηλότερη παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο. Αντίθετα, περιφέρειες όπως η Θεσσαλία εμφανίζουν μεγαλύτερο μερίδιο απασχόλησης απ' ό,τι ΠΑ, γεγονός που υποδηλώνει χαμηλότερη παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα σύγκρισης Π.3, όσον αφορά τις Περιφέρειες με υψηλή συμμετοχή, η Αττική λαμβάνει **49,7** αντί **65,4 εκ. €**, δηλαδή μείωση κατά **15,7 εκ. €**. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι παραμένει μακράν πρώτη σε χρηματοδότηση, καθώς η δεύτερη Περιφέρεια (Κ. Μακεδονία) λαμβάνει μόλις **17,1 εκ. €**.

Από την άλλη πλευρά, όπως αποτυπώνεται στον ίδιο πίνακα, οι Περιφέρειες με χαμηλή συμμετοχή ωφελούνται σημαντικά. Η χρηματοδότηση της Θεσσαλίας σχεδόν διπλασιάζεται, από **2,2** σε **4,0 εκ. €**, ενώ αντίστοιχα του Βορείου Αιγαίου αυξάνεται από **0,6** σε **1,2 εκ. €**. Αυτό επιτρέπει τη στοχευμένη στήριξη περιοχών όπου η απασχόληση είναι υψηλή σε σχέση με την παραγόμενη αξία, ενισχύοντας τις προοπτικές ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο.

Με βάση αυτή την παρατήρηση, προτείνεται η κατανομή των 100 εκ. € βάσει **Απασχόλησης**. Μια κατανομή βάσει Προστιθέμενης Αξίας θα κατεύθυνε 65 στα 100 εκ. € στην Αττική, ενισχύοντας ένα ήδη παραγωγικό κέντρο. Αντιθέτως, η κατανομή βάσει Απασχόλησης εξασφαλίζει ότι οι μικρότερες περιφέρειες λαμβάνουν αναλογικά μεγαλύτερη στήριξη, συμβάλλοντας στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

+15,7
εκατομμύρια €

Πρόσθετη ενίσχυση για τις 12 υπόλοιπες Περιφέρειες βάσει Απασχόλησης αντί ΠΑ

-15,7
εκατομμύρια €

Μείωση χρηματοδότησης Αττικής βάσει Απασχόλησης αντί ΠΑ

Συμπεράσματα

1ος στόχος:

Κατά την διάρκεια των ετών 2021 με 2023, οι περιοχές της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας είναι οι δύο περιφέρειες με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στον συνολικό αριθμό επιχειρήσεων του Τομέα Z (Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, Επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών) της χώρας μας. Γενικότερα, όλες οι περιφέρειες διατηρούν σταθερά τα ποσοστά τους κατά την περίοδο αυτής της τριετίας, με πολύ μικρές διακυμάνσεις να γίνονται αντιληπτές. Συγκεκριμένα, για τις περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, εμφανίζεται μία αυξητική τάση, ενώ σε άλλες περιφέρειες παρατηρείται μικρή μείωση. Ένας παράγοντας που επηρεάζει τα ποσοστά αυτά είναι τα αστικά κέντρα και η συγκέντρωση των επιχειρήσεων σε αυτές τις περιοχές.

2ος στόχος:

Κατά την εξεταζόμενη τριετία, των ετών 2021 - 2023, ο Καθαρός Κύκλος Εργασιών του Τομέα Z παρουσιάζει συνεχή σταθερή αύξηση. Συνολικά, κατά την χρονική περίοδο αυτή, η αθροιστική ενίσχυση του κύκλου εργασιών διαμορφώθηκε στο 22,9%, στοιχείο που καταδεικνύει ότι ο κλάδος, ύστερα από μια περίοδο δυναμικής ανάπτυξης, φαίνεται πλέον να κινείται προς μια φάση εξισορρόπησης και σταθερότητας. Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, οι περιφέρειες με την μεγαλύτερη συνεισφορά είναι η Αττική, η Κεντρική Μακεδονία και η Κρήτη, με τις δύο πρώτες να καλύπτουν σχεδόν το 75% συνολικού καθαρού κύκλου εργασιών του Τομέα Z στην Ελλάδα.

3ος στόχος:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τριετίας 2021 - 2023, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως ο Τομέας Z στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από έντονη γεωγραφική συγκέντρωση και σημαντικές ανισότητες παραγωγικότητας. Η περιφέρεια της Αττικής αποτελεί τον μόνο πόλο όπου η παραγόμενη αξία υπερβαίνει την απασχόληση, γεγονός που υποδηλώνει υψηλότερη αποδοτικότητα. Παράλληλα όμως, στις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας η παραγωγικότητα μειώνεται, με το 80% της συνολικής αξίας να εγκλωβίζεται σε μόλις δύο περιφέρειες, αναδεικνύοντας το βαθύ χάσμα μεταξύ κέντρου και περιφέρειας.

Γενικό συμπέρασμα:

Συνολικά, κατά την χρονική περίοδο των ετών 2021 - 2023, ο Τομέας Z παρουσίασε σημαντική άνοδο του κύκλου εργασιών κατά 22,9%, οδηγούμενος προς μια φάση σταθεροποίησης. Ωστόσο, ο κλάδος χαρακτηρίζεται από έντονη γεωγραφική πόλωση, με την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία να συγκεντρώνουν το 75% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων και το 80% της προστιθέμενης αξίας. Η Αττική παραμένει η μοναδική περιφέρεια υψηλής παραγωγικότητας, καθώς είναι η μόνη περιοχή όπου η παραγόμενη αξία υπερβαίνει το μερίδιο απασχόλησης. Αντίθετα, στην υπόλοιπη χώρα η παραγωγικότητα υπολείπεται, αναδεικνύοντας ένα βαθύ χάσμα μεταξύ των μεγάλων αστικών κέντρων και της ελληνικής περιφέρειας.